

PREDGOVOR

dr. sc. Barbara Gaj Ristić ~ Umjetnička akademija u Splitu

U svetom okrilju crkvice sv. Mikule, skrivenoj u kamenim ulicama Varoša, smjestila se **izložba „Milost“ autorice Žane Bajić**. Ta predromanička kapelica iz 11. stoljeća, jedna od najstarijih u ovom kraju, u svojoj vjekovnoj tišini otvara vrata umjetnosti. No, nije riječ o pukom prostoru; to je svetište, hram duhovnosti u kojem su njezine slike pronašle svoje pravo mjesto. Transcendentalnost ambijenta, prožeta patinom prošlosti, oživjela je kroz Žanine radove koje su oplemenile sami prostor, a slike su u dodiru s tom svetom tišinom i ozračjem, dobile dodatnu auru sakralnosti i unutarnjeg sjaja. **Crkvice sv. Mikule**, koja se nalazi tik uz Žanin dom i kraj koje svakodnevno prolazi, postala je više od samog prostora – postala je mistični suputnik njezinog stvaralaštva, prostor kontemplacije, unutarnjeg dijaloga i tihe molitve.

Otvorenje izložbe, **22. svibnja je blagdan spomena sv. Rite**, talijanske redovnice, mističarke i zaštitnice svih onih koji se nalaze u bezizlaznim, beznadnim situacijama. Taj datum nije slučajna. On nosi tihu simboliku koja prožima cijelu izložbu, jer upravo u trenucima tame, duhovne borbe i patnje, rađaju se Ljubav i Milost, postajući izvorištem stvaranja i iscjeljenja.

Cijela izložba, kao i svaki pojedini rad, posvećeni su **Ženi i Majci** kao Božanskom Biću. U njezinim se djelima zrcali sveta snaga Žene, njezina ljubav, njezina prisutnost, njezina bezvremenost. Većina slika prikazuje majku i dijete u zagrljaju, povezanih neraskidivom niti ne samo tijelom, već duhom, vibracijom, svjetlošću. Iznad svega uvijek bdije **Majka Božja** – zaštitnica, tiha čuvarica, središte nevidljive prisutnosti koja sve povezuje. Na raskrižju kamena, svjetla i tišine, „Milost“ izranja poput tihe molitve posvećene Ženi – izvoru snage, ljubavi i božanskog.

Inspiracija za ove slike niknula je iz dubine osobnog iskustva. Tijekom pandemije, prije četiri godine, Žana je provela pet dana na respiratoru, na granici između svjetova. Taj susret s ranjivošću, s vlastitim dahom koji je nestajao, duboko ju je promijenio. Iz tog susreta sa smrću iznikla je želja: slikati Ženu kao Božansko biće. Snagu koja i kad pada, ustaje s ljubavlju, vjerom i milošću.

Zanimljivo je da je samu crkvicu sv. Mikule davne **1068. godine** dala izgraditi žena – **Splićanka Nemira, kći Mesagalina**. Tako je prostor izložbe ne samo posvećen Ženi, nego ga i utemeljuje ženska ruka, ostavljajući pečat kroz vjekove. Ženska energija – sveprisutna, tajanstvena i sveta – lebdi prostorom, vibrira kroz slike, ulazi pod kožu. U svakom kutku slike nalazi se lik Majke Božje – malen, gotovo nevidljiv, ali uvijek tu. Ne kao simbol, već kao **prisutnost i Blagoslov**.

Boje koje Žana koristi nisu slučajne, jer ukazuju na božansku energiju, nebeske visine i duboku tajnu majčinske ljubavi. **Zlatna boja** simbolizira svjetlost, svetost i božansku prisutnost, **plava** donosi mir neba i duše, **narandžasta** asocira na snagu i vatru života, iskru u tami, dok **crna** simbolizira tajnu, mističnost i uzvišenost ženske snage, čak i kroz tamne trenutke života. **Pozlaćene aureole** doprinose dodatnom doživljaju svete povezanosti majčinske ljubavi i Majke Božje.

Na licima majke i djeteta vidljive su linije **fraktalnog analitičkog crtanja**, koje prema riječima same autorice, mijenjaju doživljaj oblika i forme. To nisu samo lica nego i osjećaji, vibracije, unutarnje svjetlo. Linije otkrivaju ono neizgovoreno što se ne vidi očima, ali osjeća srcem – beskonačno povezano i uvijek u pokretu. Njihova nježna, ali moćna isprepletenost ostavlja utisak mira i sigurnosti majčinog zagrljaja i brizi.

Izložba „Milost“ poziva posjetitelje na **refleksiju o snazi žene i majke**, o božanskoj ljubavi koja nas ujedinjuje, te o tajnama koje nosimo u sebi. Kroz ove radove autorica želi prenijeti milost i snagu koju je osobno doživjela, te omogućiti posjetiteljima da u ovom svetom prostoru osjete duboku povezanost s tim božanskim, nevidljivim, ali uvijek prisutnim energijama.

U prostoru gdje kamen pamti molitve i tišina nosi dah vječnosti, otvara se prostor susreta – onaj tihi, unutarnji i umjetnost pretače u molitvu, a slika postaje zrcalo duše. **Izložba „Milost“ nije nastala da bi bila samo viđena – već da bi se u njoj prepoznalo ono najdublje u nama.**



MILOST IV 2025. kombinirana tehnika 69 x 99 cm

O UMJETNICI

RIJEČ UMJETNICE

Izložba Milost nastala je iz trenutka kad sam bila na rubu života – kada sam, priključena na respirator, osjetila dah nestajanja, ali i tiho prisustvo Milosti koja me sačuvala. Taj trenutak katarze nije me ostavio istom. Vratio me stvaranju s novim pogledom i umjetničkim izričajem: željom da slikam Ženu kao Božansko Biće – Majku, Svetost, Tihu Snagu.

U svakoj slici tražila sam lice Majke – ne samo one zemaljske, nego i Majke Božje, kao duhovne vertikale kroz koju sam se podizala. Dok sam slikala, osjećala sam je kraj sebe – nevidljivu, ali prisutnu, poput blagoslova u svakom potezu. Motiv žene i djeteta provlači se kroz svaki rad kao znak neraskidive povezanosti, svjetla, ljubavi koja iscjeljuje.

Lica sam prekrivala linijama fraktalnog crteža kako bih dodirnula ono nevidljivo u vidljivom – ono što se ne izgovara riječima, ali se prepoznaje srcem, poput tihe niti koja povezuje duše i svjetove. Izložba se otvara 22. svibnja, na blagdan svete Rite – žene snažne vjere i tihe ustrajnosti, zagovornice u trenucima kada sve izgleda krhko i nemoguće.

Vjerujem da su i datum, prostor, i tema nježno vođeni nevidljivom rukom koja vidi dublje od nas. Vjerujem da Milost dolazi tiho – ali kada dođe, preobražava sve.

Izložbu "Milost", posvećenu ženi kao božanskom biću i majci, s ljubavlju posvećujem svojim kćerima, Bruni i Doris.

Barbara Gaj Ristić

BIOGRAFIJA

Žana Bajić rođena je 1961. u Kotoru. Završila Assenza Art Academy. Članica je ULUH-a Split te osnivačica i predsjednica Hrvatskog društva umjetnika "Nanael".

Sudjelovala je na brojnim skupnim i samostalnim izložbama u zemlji i inozemstvu; **"Milost"** je njezina **19. samostalna izložba**.

Godine 2010. i 2011. u Splitu organizira indijanski festival **RED ROCK & CRAFTS FESTIVAL**, dovodeći ugledne goste poput glazbenice Melanie Stormm, redateljka Chrisa Eyrea i Nilesa Diamonda, te predavače s američkih sveučilišta i muzeja – Toma Jonesa i Patsy Phillips.

Pokretačica je multimedijalnog projekta **"Govorimo univerzalnim jezikom"** (2008.), unutar kojeg 2014. izdaje dječju knjigu Pjesma moja, boja tvoja, ilustriranu radovima djece iz vrtića Splita i Kotora.

Završila je edukaciju za fraktalno crtanje te stekla certifikat **praktičara Metode fraktalnog crteža i VidiJa trenera**.

Kao producentica, potpisuje dva dokumentarna filma:

- Hrvatska rapsodija – Maksim Mrvica (2011), uz koji stvara ciklus slika **"Rapsodija"**, inspiriran glazbom pijanista.
- Modri kavez (2015), dokumentarni film o životu pomoraca, najgledaniji domaći dokumentarac te godine, popraćen ciklusom slika **"Dubina rastanka"**.

POPIS DJELA

Autor: **Žana Bajić**

- 1 **Milost I**, 2024.
kombinirana tehnika, 74 × 59 cm
- 2 **Milost II**, 2024.
kombinirana tehnika, 49 × 59 cm
- 3 **Milost III**, 2024.
kombinirana tehnika, 49 × 59 cm
- 4 **Milost IV**, 2024.
kombinirana tehnika, 69 × 99 cm
- 5 **Milost V**, 2024.
kombinirana tehnika, 71 × 70 cm
- 6 **Milost VI**, 2024.
kombinirana tehnika, 48 × 68 cm
- 7 **Milost VII**, 2024.
kombinirana tehnika, 44 × 82 cm
- 8 **Milost VIII**, 2025.
kombinirana tehnika, 68 × 88 cm
- 9 **Milost IX**, 2025.
kombinirana tehnika, 70 × 74 cm
- 10 **Milost X**, 2025.
kombinirana tehnika, 70 × 63 cm
- 11 **Milost XI**, 2025.
kombinirana tehnika, 50 × 86 cm
- 12 **Milost XII**, 2025.
kombinirana tehnika, 65 × 86 cm



MILOST V 2024. kombinirana tehnika 71 x 70 cm

IMPRESUM



MILOST VII 2024. kombinirana tehnika 44 x 82 cm

Naziv izložbe:
MILOST

Organizatori:
Nikola Franić
Žana Bajić

Postavka izložbe:
Nikola Franić

Autori tekstova:
dr. sc. Barbara Gaj Ristić,
Žana Bajić

Uvodni govor:
dr. sc. Barbara Gaj Ristić

Urednik kataloga:
Nikola Franić

Grafički dizajn:
Flèche, obrt za usluge,
vl. Doris Živalj

Fotografije:
Zlatko Sunko

Lektura i korektura:
Mia Samac

Glazbeni program:
Anita Perković
Ana Tošić D'Ambra
Damiano Cosimo D'Ambra
Zdeslav Hrepić
Dijana Hrepić

Tisak:
E.M.GRA d.o.o.

Nakladnik:
HDU NANAEL

Naklada:
300 primjeraka

Split, 2025.



Podrška: Ova izložba realizirana je uz financijsku potporu Splitsko-dalmatinske županije.

Zahvale: Zahvaljujem svim sponzorima na podršci i povjerenju u realizaciji ove izložbe.
S izuzetnim poštovanjem, zahvalnost župniku župe Svetog Križa, **don Mihaelu Miši Proviću.**

MILOST XI 2025. kombinirana tehnika 50 x 86 cm



Žana Bajić

MILOST

I Z L O Ž B A

Crkva svetog Mikule / Veli Varoš / Split / 22.05. - 22.06.2025.